

Voortgangsrapportage Onderwijshuisvesting 2023

31 augustus 2023
Kenmerk 11280126
Versie 1.0
Definitief

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Colofon

Uitgave

info@utrecht.nl

In opdracht van

Vastgoedopgave

Vastgoedorganisatie Utrecht

Internet

www.utrecht.nl

Rapportage

Informatie

info@onderwijshuisvesting.nl

Inhoud

1	Samenvatting	5
2	Inleiding en uitgangspunten	7
2.1	Opbouw en inhoud van dit rapport	7
2.2	Visie op onderwijshuisvesting	7
2.3	Programmabegroting	7
2.4	Voorjaarsnota 2023	8
3	Ontwikkelingen in onderwijs en stad	10
3.1	Moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen	10
3.2	Gezond en veilig naar school	14
3.3	Efficiënte samenwerking	14
3.4	Duurzame gebouwen	15
4	Ontwikkeling huisvesting scholen	16
4.1	Verordening huisvesting scholen	16
4.2	Utrechtse Onderwijs Agenda	16
4.3	Nieuw IHP onderwijs 2026-2041	17
4.4	Groene schoolpleinen	17
4.5	Utrechtse Kindcentra	18
4.6	Groei(V)SO	19
5	Uitvoering en planning	20
5.1	Afgeronde bouwprojecten	20
5.2	Nieuwe bouwprojecten	21
5.3	Aangepaste bouwprojecten en bijzonderheden	21
5.4	Overzicht	23
6	Financiën	25
6.1	Geactualiseerd uitvoeringsschema	25
6.2	Financiële risico's	25

7	Bijlagen	28
7.1	Bijlage A uitvoeringsschema MPOHV [geheim]	28
7.2	Bijlage B Financiële toelichting verschillen VGR 2022 en 2023 [geheim]	28

1 Samenvatting

De gemeente heeft het afgelopen jaar hard gewerkt aan de huisvesting van de Utrechtse scholen. Dit heeft geresulteerd in zeven nieuwe/gerenoveerde basisscholen, één nieuwe/gerenoveerde voortgezet onderwijsschool, één nieuwe tijdelijke voorziening, twee voorzieningen voor bewegingsonderwijs en zeven groenere schoolpleinen. We zijn trots dat het ons gelukt is om al deze projecten te realiseren in een context die ons ook voor grote uitdagingen stelt. Zaken als de stijging van de bouwkosten, het energievraagstuk, de verduurzamingsopgave en de beperkte binnenstedelijke ruimte zorgen ervoor dat we als stad blijven zoeken naar maatwerk en innovatie bij de realisatie van moderne, toekomstbestendige schoolgebouwen.

We verbeteren de huisvesting van onze scholen

We maken scholen gezonder en groener

Duurzame schoolgebouwen

Gezond binnenklimaat

We vernieuwen onze processen

Natuurlijke en uitdagende schoolpleinen

Tevredenheidsonderzoek uitvoering wettelijke taak en ontwikkeling nieuw Integraal huisvestingsplan onderwijs

Grote uitdagingen

De realisatie van voldoende en adequate onderwijshuisvesting brengt de nodige uitdagingen met zich mee. Het gaat daarbij veelal om uitdagingen die niet alleen onderwijshuisvesting raken maar breder zijn, zoals netcongestie, beperkte binnenstedelijke ruimte en stijgende bouwkosten. Onze ambities voor de (tijdige) realisatie van huisvestingsprojecten en onze verduurzamingsopgavevolle botsen bijvoorbeeld met het volle stroomnet (netcongestie). Dit kan ook grote gevolgen hebben voor de nieuwbouw- en renovatieprojecten in de stad. De trend van de stijgende kosten voor het Maatschappelijk Vastgoed zet zich eveneens voort. Oorzaken zijn de marktontwikkeling, hoge inflatie, het bouwen in hoge dichtheden en onze eigen ambities ten aanzien van duurzaamheid en gezondheid.

Specifiek voor onderwijshuisvesting geldt daarnaast dat we zorg willen dragen voor de openbare toegankelijkheid en de spreiding van groene pleinen over de stad en de (verbetering van de) uitvoerbaarheid van de nadere regel speelplaatsen van scholen.

Daarnaast wordt onderwijshuisvesting sterk beïnvloed door de wet meer ruimte voor nieuwe scholen. De uitvoering van de wet is voor iedereen nieuw. We monitoren hoe het proces verloopt. De minister voor

Primair en Voortgezet Onderwijs heeft recent aangekondigd dat de stichtingsprocedure op enkele punten tegen het licht wordt gehouden.

Tot slot merken we als gemeente dat we steeds vaker aanvullende huisvestingsaanvragen voor specifieke groepen leerlingen ontvangen. Vaak gaat het om aanvragen die buiten de geprogrammeerde onderwijshuisvesting vallen. We zijn daarom in gesprek met schoolbesturen en het samenwerkingsverband over de wijze waarop we beter zicht kunnen krijgen op deze groeiende groep leerlingen en de daarbij behorende huisvestingsbehoefte die Utrecht kan en moet bieden.

Momenteel werken we aan een meerjarenstrategie onderwijshuisvesting om ook in de toekomst te werken aan de mooie en uitdagende ambities op onderwijshuisvesting. Gezamenlijk met schoolbesturen ontwikkelen we een integraal huisvestingsplan (IHP40), een beleidsnota waarin we onderwijshuisvesting programmering tot aan 2041 uitwerken.

2 Inleiding en uitgangspunten

2.1 Opbouw en inhoud van dit rapport

In deze voortgangsrapportage onderwijshuisvesting blikken we terug op de periode oktober 2022 tot en met augustus 2023. Ook staan we stil bij lopende en aankomende ontwikkelingen.

Sinds de vorige [voortgangsrapportage 2022](#) (vastgesteld op 17 oktober 2022) hebben wij in twee kwartaalbrieven uw raad geïnformeerd over actuele ontwikkelingen. In deze voortgangsrapportage Onderwijshuisvesting 2023 beschrijven we met name de tactische en strategische ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting (hoofdstuk 3 en 4) en de operationele wijzigingen die in het uitvoeringsprogramma zijn doorgevoerd (hoofdstuk 5). De voortgangsrapportage is opgebouwd in lijn met de effect- en prestatie-indicatoren zoals gehanteerd in de Programmabegroting 2023 Onderwijs voor ieder kind.

2.2 Visie op onderwijshuisvesting

Belangrijk is om tijdig in voldoende passende en duurzame onderwijshuisvesting te voorzien. Om dit te realiseren werken we volgens de Verordening onderwijshuisvesting en de door de gemeenteraad vastgestelde [visie op onderwijshuisvesting](#), die samen met de schoolbesturen is opgesteld. Moderne en toekomstgerichte onderwijshuisvesting is één van de pijlers van de Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA) 2023-2026. De UOA wordt verder toegelicht in paragraaf 4.2.

2.3 Programmabegroting

In de programmabegroting is een aantal uitgangspunten geformuleerd voor de realisatie van onderwijshuisvesting. Het gaat om de volgende drie punten:

a. [De gemeente streeft naar een passende school voor ieder kind, vlakbij huis](#)

Een passende school is een schoolgebouw dat voldoet aan het geldende Bouwbesluit en voldoende omvang heeft. De Verordening huisvesting scholen bepaalt de benodigde omvang van het schoolgebouw. Onderwijshuisvesting is een wettelijke taak van de gemeente, die we in Utrecht op basis van de begin 2021 vastgestelde verordening uitvoeren.

b. [Moderne en toekomstbestendige schoolgebouwen](#)

Een modern schoolgebouw is geschikt voor het onderwijs dat een school wil geven op basis van haar visie en onderwijsconcept. Een toekomstbestendig en duurzaam schoolgebouw is bovendien de komende jaren meervoudig inzetbaar, voor de oorspronkelijk bedoelde school en eventueel andere scholen of gebruikers.

c. [Uitbreiden van Utrechtse kindcentra](#)

Met het Uitvoeringsplan Utrechtse kindcentra (UUK) kan de gemeente de huisvesting hiervan realiseren. In de Utrechtse kindcentra huisvest de gemeente een school en andere voorzieningen die bijdragen aan

de optimale ontwikkeling van kinderen tussen 0 en 18 jaar en leveren we een belangrijke bijdrage aan het versoepelen van leerovergangen. Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting

Het Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting 2016-2025 (MPOHV) bevat onze planning voor de komende jaren. De Utrechtse schoolbesturen dienen jaarlijks aanvragen in voor huisvesting van hun scholen op basis van het MPOHV. Deze aanvragen betreffen uitbreiding, (vervangende) nieuwbouw, gymnastiek- en huurvergoedingen of de eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair. Met de schoolbesturen stemmen we vooraf af welke aanvragen zij kunnen indienen.

Figuur 1 De cyclus van het jaarlijks Huisvestingsprogramma

De cyclus van het jaarlijkse huisvestingsprogramma is vastgesteld in de [Verordening](#). Het besluit over de huisvestingsaanvragen in het jaarlijkse Huisvestingsprogramma (zie figuur 1) is een collegebesluit dat uitvoering geeft aan de verordening.

In paragraaf 4.3 leest u meer over de plannen als vervolg op het MPOHV.

2.4 Voorjaarsnota 2023

2.4.1 Stijging bouwkosten

De trend van de stijgende kosten voor het Maatschappelijk Vastgoed zet zich voort. Oorzaken zijn de marktontwikkeling, hoge inflatie, het bouwen in hoge dichtheden en onze eigen ambities ten aanzien van duurzaamheid en gezondheid. De prijsstijgingen vanwege inflatie en marktontwikkeling worden voor het grootste deel gecompenseerd door de indexatie 2023 en de indexatie 2024. Voor het resterende deel zijn ze betrokken bij de knelpunten van de Voorjaarsnota 2023.

Bij de Voorjaarsnota 2022 is onderwijshuisvesting gecompenseerd voor de bouwkostenstijging bij nieuwbouwprojecten. Voor renovatieprojecten was de compensatie onvoldoende, daarom is de indexatie voor de projecten waarop dit van toepassing bij de Voorjaarsnota 2023 van dit jaar gelijkgetrokken met nieuwbouwprojecten. Hiernaast leiden de excessief gestegen bouwkosten ook tot claims vanuit leveranciers die een beroep doen op de Artikel 47 clausule in eerder met de gemeente afgesloten overeenkomsten. Op basis van dit artikel hebben aannemers na aanbesteding de mogelijkheid om een

claim in te dienen ingeval van kostenverhogende omstandigheden die niet onder het regulier ondernemersrisico vallen.

Bovengenoemde punten zijn als knelpunten betrokken bij de Voorjaarsnota 2023. Voor de jaren 2023-2025 achten wij het haalbaar de bouwkostenstijgingen (inclusief artikel 47 en ISU) te dekken uit de toegezegde prijscompensatie en vertraging in projectuitgaven als gevolg van planningsoptimisme. Bij de programmering en begroting voor de nieuwe projecten 2026-2041 in het nog op te stellen beleidsnota Integraal Huisvestingsplan (IHP) is het van belang rekening te houden met noodzakelijke ophogingen van de normbedragen in de Verordening Onderwijshuisvesting (zie ook paragraaf 4.3). Dit aangezien de (in de afgelopen jaren) toegekende middelen voor marktontwikkelingen, stedenbouwkundige eisen, duurzaamheid en bouwkostenstijgingen nog niet zijn vertaald in verhoogde normbedragen in de Verordening.

2.4.2 Netcongestie

Bij de realisatie van onderwijshuisvesting worden we geconfronteerd met het probleem van het volle stroomnet (netcongestie). Netcongestie kan grote gevolgen hebben op de (tijdige) realisatie van huisvestingsprojecten nieuwbouw- en renovatieprojecten in de stad. Bovendien raakt dit aan onze verduurzamingsopgave en ambities. Voor onderwijshuisvesting is het - gelet op onze wettelijke taak - van belang op korte termijn te verkennen welke oplossingsrichtingen (met financiële impact) en beleidsrichtlijnen we kunnen volgen bij de renovatie en (ver)nieuwbouw van scholen. De verwachting is dat het Rijk besluit dat projecten met maatschappelijk belang (scholen en zorg) voorrang krijgen bij toewijzing door netbeheerders. Tot 2029 is in Utrecht naar verwachting beperkt netcapaciteit beschikbaar. Totdat hier nadere afspraken over worden gemaakt met Stedin, geldt dat de aanvragen in volgorde van binnenkomst worden gevolgd. Hier geldt dus het principe: wie het eerst komt wie het eerst maalt. We onderzoeken momenteel de exacte impact van netcongestie op de realisatie en de oplossingsmogelijkheden van onze onderwijshuisvestingsprojecten en de verduurzamingambitie. In het meest ongunstige geval moeten projecten (tijdelijk) worden uitgesteld en zijn meerkosten onvermijdelijk. De raad is hierover geïnformeerd via [de brief](#) van 7 juni 2023.

3 Ontwikkelingen in onderwijs en stad

3.1 Moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen

3.1.1 Gebiedsontwikkelingen

In de stad worden nieuwe woonwijken ontwikkeld en daarbij ontstaat logischerwijs ook de vraag naar o.a. onderwijshuisvesting. Bij de ontwikkeling van woonwijken werken we samen met schoolbesturen, ontwikkelaars, stedenbouwkundigen en andere beleidsvelden aan een goede inpassing van het schoolgebouw in de wijk. Omdat deze wijken veelal worden ontworpen in een hoge bebouwingsdichtheid is vroegtijdige betrokkenheid nodig zodat het schoolgebouw integraal onderdeel is van een groter bouwblok of soms zelfs gebouw. Deze hoge dichtheid heeft gevolgen voor de bouwkosten, maar biedt tegelijkertijd ook kansen voor een goede samenwerking met andere programmaonderdelen. Bij een goede inpassing wordt rekening gehouden met routes, loopafstanden, veiligheid, bezonning, kosten, beperken van geluidsoverlast en duurzaamheid.

Op dit moment zijn Merwedekanaalzone deelgebied 5, Groenewoud, Cartesiusdriehoek (incl. 2e Daalsedijk) en Beurskwartier 1 in ontwikkeling. Voor al deze ontwikkelingen blijft de uitvoering kwetsbaar daar de hoge stedenbouwkundige eisen, de hoge bebouwingsdichtheid, stapeling van functies, duurzaamheidsambities en hogere bouwkosten die niet passen binnen de standaard normkosten/normvergoeding.

School voor basisonderwijs in Merwedekanaalzone deelgebied 5 (KSU)

In de eerste fase (blok 12) wordt een toekomstbestendig schoolgebouw gerealiseerd voor het Agora onderwijsconcept van de Katholieke Scholenstichting Utrecht (KSU). In de tweede fase wordt een basisschool voor het Protestants Christelijk Onderwijs Utrecht (PCOU) gerealiseerd. Gedurende de eerste vier jaren worden de beide basisscholen samen gehuisvest in het gebouw in blok 12, totdat het tweede schoolgebouw in de tweede fase is opgeleverd. Oplevering van het eerste schoolgebouw staat eind 2025 gepland.

School voor voortgezet onderwijs in Merwedekanaalzone deelgebied 5 (NUOVO)

In de eerste fase (blok 3) staat de unilocatie van X11 (NUOVO) geprogrammeerd. Blok 3 is een samengesteld gebouwensemble dat bestaat uit een openbare fietsenstalling, school voor voortgezet onderwijs, commerciële ruimte, sporthal en woongebouw. In de programmering is voorzien in een gebouw voor maximaal 1.000 leerlingen.

School voor basisonderwijs in Cartesius (SPO Utrecht)

Het nieuwe gebouw aan de Locomotiefstraat in Cartesius wordt volgens planning in 2025 opgeleverd. De school wordt gecombineerd met kinderopvang en een gemeentelijke sporthal. Er is veel groen, buiten én binnen. Dit schoolgebouw wordt volledig energieneutraal (ENG) gerealiseerd. Kindcentrum Cartesius start in het najaar van 2023 met kinderopvang. Het basisonderwijs start per januari 2024 op een tijdelijke locatie aan de Frederik van Eedenstraat.

School voor basisonderwijs in Groenewoud (Wijs!)

Het bestemmingsplan voor de nieuwe gebiedsontwikkeling PARK Groenewoud is in augustus 2023 ter inzage gelegd. In de nieuwe wijk is een basisschool geprogrammeerd met een gymzaal. Het schoolbestuur wil hier een kindcentrum realiseren. Het streven is om dit tegelijk met de oplevering van de eerste woningen te realiseren. De eerste woningen worden gebouwd in het najaar van 2025. Dit betekent dat de oplevering van de school per januari 2027 staat gepland.

School voor basisonderwijs in Beurskwartier 1

Voor de gebiedsontwikkeling Beurskwartier is het stedenbouwkundig plan recent (juni) vastgesteld. Samen met de gebiedsontwikkelaars worden op dit moment de uitgangspunten en kaders besproken om te komen tot de realisatie van een school voor basisonderwijs in combinatie met kinderopvang en een gymzaal. De ambitie is om de school tegelijkertijd op te leveren met de eerste woningen in fase 1, volgens de voorlopige planning in 2028.

3.1.2 Nieuwe scholen

Het starten van een nieuwe school verloopt sinds juli 2021 via het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap volgens de 'Wet Meer ruimte voor nieuwe scholen'.

In november 2022 zijn voor Utrecht twee initiatieven ingediend, één voor Kindcentrum Cartesius en één voor het Al Amana College. Het verzoek van Al Amana is door het Ministerie afgewezen in juli 2022. Het schoolbestuur heeft tegen dit besluit bezwaar aangetekend en in december 2022 is dit bezwaar gegrond verklaard. Het Al Amana College, een nieuwe brede VO-school, zal vanaf augustus 2024 in Utrecht gaan starten. De aanvraag van Kindcentrum Cartesius heeft in juli 2023 voor de tweede keer een afwijzing ontvangen van het Ministerie om dezelfde reden als de vorige keer, namelijk het ontbreken van ouderverklaringen en/of een marktonderzoek.

In 2023 heeft zich één initiatiefnemer aangemeld voor de gemeente Utrecht. Het gaat om een brede VO school. Voor 1 november 2023 wordt bekend of er daadwerkelijk een aanvraag is ingediend. De besluitvorming van OCW volgt dan voor 1 juni 2024¹.

3.1.3 Uitvoering van de wet meer ruimte

De uitvoering van de wet meer ruimte voor nieuwe scholen is voor iedereen nieuw. In overleg met de andere G4-gemeenten en de Utrechtse schoolbesturen monitoren we het proces. Gedurende de eerste jaren van de wet hebben we regelmatig contact gehad met het ministerie van OCW om onze bevindingen te bespreken. Mede naar aanleiding van deze gesprekken heeft de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs recent aangekondigd de stichtingsprocedure op enkele punten tegen het licht te houden. Het gaat daarbij onder meer over de doorlooptermijn van de procedure van een aanvraag en de termijn waarop gemeenten in huisvesting moeten voldoen. Wanneer bijvoorbeeld in mei 2023 een beschikking is afgegeven, moet de nieuwe school in augustus 2024 van start gaan. In bijzondere gevallen zoals bij nieuwbouw is dit een te korte periode om de huisvesting te kunnen voorzien. Uiteraard blijven we met het ministerie van OCW in gesprek over deze wijzigingen. We blijven daarbij aandacht

¹ Bron: [Stichten school vo - DUO Zakelijk](#)

vragen voor de wijze waarop de zienswijze van de gemeente meegewogen wordt in het besluitvormingsproces en de vraagstukken die specifiek bij nieuwbouwwijken spelen, zoals de praktische uitdagingen om adequaat marktonderzoek te kunnen doen dan wel voldoende ouderschapsverklaringen te verkrijgen.

Daarnaast wordt al een aantal aanpassingen doorgevoerd. Zo ligt er momenteel een voorstel bij de Kamers om de termijn waarop de gemeente haar zienswijze kan indienen te verruimen van 1 november naar 1 december. Op de DUO site is nu al concretere informatie te vinden over de rol van gemeenten bij de stichting van een nieuwe school. Tevens is op de site beter toegelicht wat een ouderverklaringen behelst. Het afgeven van een ouderverklaring moet meer zijn dan een steunbetuiging. Ouders moeten ook daadwerkelijk voornemens zijn om hun kind bij de nieuwe school in te schrijven (Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, 35 050, nr. 55).

De uitvoering van de wet wordt tot slot ook gedurende vijf jaar gevolgd door het onderzoeksbureau Oberon (in opdracht van OCW). Utrecht neemt deel aan de klankbordgroep die ongeveer twee keer per jaar plaatsvindt. Een tussenrapportage volgt in het vierde kwartaal van dit jaar en een eindrapportage eind 2025.

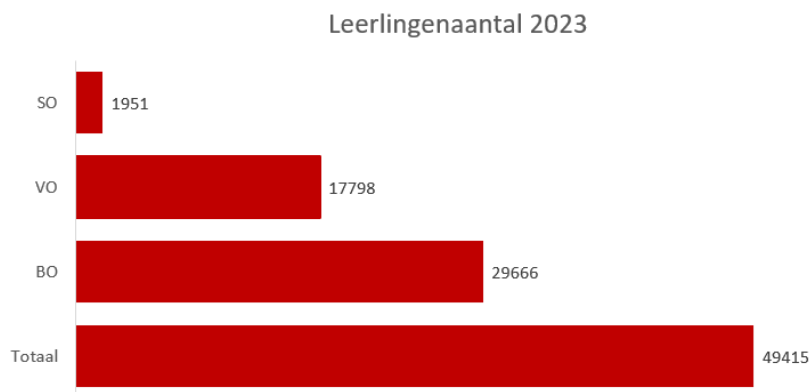
3.1.4 Huisvestingsafspraken

Met de schoolbesturen zetten we in op gebiedsgericht werken om de programmeerbaarheid van onderwijsvoorzieningen te verbeteren. Dit doen we voor het voortgezet onderwijs, waarin huisvestingsafspraken zijn gemaakt over de capaciteit van VO-scholen in de stad als geheel. We voeren het gesprek met de schoolbesturen twee keer per jaar. Dit om samen de leerling ontwikkeling te monitoren en waar mogelijk de afspraken herijken. Onderdeel van de gesprekken is ook de inzetbaarheid van structurele leegstand in met name VMBO locaties.

Met het primair onderwijs is ingezet op een wijkgerichte aanpak waar huisvestingsvraagstukken spelen, zoals bijvoorbeeld overcapaciteit in de wijk Overvecht.

In het schooljaar 2022-2023 gingen 49.415 leerlingen naar school in Utrecht. Voor al deze kinderen hebben we in onze stad 114 [basisscholen](#), 19 scholen voor voortgezet onderwijs en 7 scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs. In ruim 200 schoolgebouwen huisvesten we alle PO en VO leerlingen. De gemeente zorgt samen met schoolbesturen voor voldoende, kwalitatief goede en duurzame gebouwen die een goede spreiding over de stad kennen. De ambities en plannen hiervoor zijn vastgelegd in het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting 2016-2025 (MPOHV).

Een trend die over de afgelopen jaren zichtbaar is, is dat de leerlingenaantallen in Utrecht stijgen. De leerlingenprognose laat een groei zien van ruim 6.600 leerlingen naar 56.105 leerlingen in 2040. Deze prognose is echter ruim 3.000 lager dan vorig jaar. De grootste stijging wordt in het (voortgezet) speciaal onderwijs verwacht, met 16,81%, daarna volgt het primair onderwijs met 14,72% en het voortgezet onderwijs met een verwachte stijging van 11,21%.

Figuur 2 Leerlingenaantallen 2023, totaal en gesplitst in basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs (peildatum 1-10-2022).

De programmering in het voortgezet onderwijs blijft leidend. Dat betekent dat we vasthouden aan de bestaande programmering om voor 6.400 leerlingen extra onderwijscapaciteit te realiseren tot 2030.

Door afspraken te maken met alle schoolbesturen wil de gemeente de beperkte ruimte in de stad slim inzetten en leegstand terugdringen. Voor het primair onderwijs geldt deze wijkgerichte aanpak voor de wijken Vleuten, Oog in Al en Noordoost/Tuindorp. Deze aanpak sluit goed aan op het coalitieakkoord van samenwerking in de wijk met de onderwijspartners in de stad.

3.1.5 Motie mixen maar!

Op 10 november 2022 heeft de gemeenteraad de motie M307 ingediend. De raad heeft het college opgedragen om kansen en mogelijkheden om functies te mengen (zoals wonen, sport, onderwijs, kinderdagverblijf, buurtfunctie, broedplaatsen, bedrijvigheid etc.) actief te onderzoeken en te benutten. Op deze wijze wordt efficiënter, slimmer en creatiever met de ruimte omgegaan. De motie vraagt ook om hier continu met en bij relevante partijen en netwerken in de stad (woningcorporaties, scholen, bewoners, ondernemers, vastgoedeigenaren, ontwikkelaars etc.) aandacht voor te vragen en hen expliciet uit te nodigen voorstellen in te dienen.

Medegebruik van schoolgebouwen

In veel scholen in Utrecht is er al concreet sprake van dubbelgebruik. Daarbij valt te denken aan gebruik door buitenschoolse opvang, kinderopvang, kerken, welzijn, verenigingen en medegebruik van andere scholen.

Er moet daarbij onderscheid worden gemaakt tussen schoolgebouwen die in eigendom en beheer van de scholen zijn en schoolgebouwen die in eigendom en beheer van de gemeente zijn, bijvoorbeeld multifunctionele accommodaties (MFA's). Voor schoolgebouwen die in beheer en eigendom van de scholen zijn, ligt het beheer voor aanvragen van dubbelgebruik bij de schoolbesturen. Voor medegebruik en verhuur van bijvoorbeeld leegstand in schoolgebouwen vraagt het wel de toestemming van het College. Vanuit de zorgplicht voor onderwijs investeren we primair voor het onderwijs. In het geval van leegstand geldt de procedure uit artikel 6 van de verordening over medegebruik en verhuur. Hiermee sturen we actief op het gebruik van de school en stimuleren we effectief gebruik van de scholen in

dubbelgebruik. Daarbij valt te denken aan gebruik door buitenschoolse opvang, kinderopvang, kerken, welzijn, verenigingen en medegebruik van andere scholen.

Op dit moment wordt op deze wijze voorzien het in medegebruik geven van schoolgebouwen. Dit blijft uiteraard afhankelijk van de mogelijkheden van scholen om dit zo goed mogelijk te kunnen faciliteren. En hierbij moet rekening worden gehouden met de primaire functie van het gebouw. Voor het dubbelgebruik van de MFA's is de gemeente verantwoordelijk. Verhuur en medegebruik wordt door de gemeente getoetst.

In de UOA hebben we ook met elkaar afgesproken om verder in te zetten op de realisatie van multifunctionele faciliteiten. Dit uitgangspunt wordt in het IHP nader uitgewerkt. We blijven dus met scholen en schoolbesturen in gesprek over de wijze waarop we onderwijsruimtes zo efficiënt mogelijk kunnen inzetten.

3.2 Gezond en veilig naar school

3.2.1 Gezond binnenklimaat

De gemeente Utrecht investeert al jaren in de verbetering van het binnenklimaat van bestaande Schoolgebouwen. Ook trekken we extra geld uit voor de verduurzaming van de schoolgebouwen in het kader van het MPOHV (meerjarenperspectief onderwijshuisvesting).

In Utrecht werken we sinds 2009 aan de verbetering van het binnenklimaat. Sinds de coronatijd is het plan van aanpak versneld tot uitvoering gebracht. In de brief (24 mei 2022) is de huidige stand van zaken over het binnenklimaat weergegeven. Bij de projecten in uitvoering wordt gebruik gemaakt van de Suvis-regeling van het Rijk.

3.3 Efficiënte samenwerking

3.3.1 Bestuurlijk overleg PO

Onderwijshuisvesting geven we samen met scholen vorm. Daarom gaan we regelmatig met de individuele scholen en schoolbesturen in gesprek. Tweejaarlijks vindt er ook een bestuurlijk overleg plaats. Tijdens het laatste bestuurlijk overleg kwamen onder meer de volgende onderwerpen aan bod:

- Ruimtelijke Strategie Utrecht en de motie Mixen Maar! we hebben afgesproken dat deze onderwerpen een plek krijgen in het nieuwe integraal huisvestingsplan onderwijs.
- Netcongestie: Hoe gaan we om met de gevolgen van netcongestie voor de renovatie- en nieuwbouwprojecten in onderwijshuisvesting en wat dit betekent voor onze ambities?

3.3.2 Onderwijsloket

Schoolbesturen doen hun aanvragen voor huisvestingsvoorzieningen online via het onderwijsloket. Dit loket ondersteunt schoolbesturen in de te volgen stappen en biedt alle informatie en gegevens op basis waarvan de aanvragen worden ingediend en behandeld.

Het onderwijsloket is nu twee jaar in gebruik. Met de feedback die wij van de schoolbesturen ontvangen passen wij het onderwijsloket gaandeweg aan op de werkwijze in de gemeente Utrecht en de wensen van gebruikers.

3.3.3 Klanttevredenheidsonderzoek

We zijn er trots op dat we in goede samenwerking vormgeven aan de onderwijshuisvesting in Utrecht. Het klantonderzoek dat tweejaarlijks wordt uitgevoerd door de VGU geeft informatie over de tevredenheid van huurders en gebruikers van gemeentelijk vastgoed. In dit onderzoek komt de samenwerking met scholen die gehuisvest zijn in schoolgebouwen in eigendom van de gemeente aan de orde. Daarnaast zetten wij een tevredenheidsonderzoek uit onder schoolbesturen dat gaat over het uitvoeren van de zorgplicht voor onderwijshuisvesting. Dit onderzoek is breder van aard, en betreft ook de scholen die in eigendom zijn van de schoolbesturen zelf en de in de Verordening beschreven procedure om aanvragen in te dienen voor huisvestingsvoorzieningen. De uitkomsten van dit onderzoek verwachten wij eind 2023. We zullen u hierover informeren in de kwartaalbrief onderwijs.

3.4 Duurzame gebouwen

3.4.1 Bestaande schoolgebouwen verduurzamen

In het programma Onderwijs wordt ingezet op het verduurzamen van het onderwijsvastgoed. Nieuwe schoolgebouwen en schoolgebouwen die gerenoveerd worden, hebben geen aardgasaansluiting meer. Voor verduurzaming van bestaande schoolgebouwen zijn de eigenaren, in de meeste gevallen de schoolbesturen, aan zet. We wijzen de besturen op hun verantwoordelijkheid en ondersteunen hen in de zoektocht naar verduurzamingsmethodes en subsidies.

We hebben als gemeente geen extra budget beschikbaar om de bestaande schoolgebouwen te verduurzamen. We ontvangen daarvoor onvoldoende middelen van de Rijksoverheid. Inmiddels heeft het Rijk het zogenaamde interdepartementale beleidsonderzoek IBO afgerond. Hieruit blijkt dat niet alleen in Utrecht maar ook landelijk er een enorme opgave ligt om bestaande schoolgebouwen te verduurzamen. Dit heeft nog niet tot concrete acties van het Rijk geleid. En daardoor kunnen we bestaande gebouwen die toe zijn aan verbouwing of vervanging, niet verduurzamen.

3.4.2 Diervriendelijk bouwen

Bouwprojecten worden altijd getoetst op gemeentelijk beleid om diervriendelijk te bouwen. Dat is ook nodig voor de verlening van een vergunning. Er wordt onderzoek gedaan naar bijzondere diersoorten. Door diervriendelijk bouwen toe te passen bij schoolgebouwen, komt er extra leefruimte voor dieren.

3.4.3 (B)ENG

We hebben de raad geïnformeerd dat de inzet van de ENG middelen anders wordt ingericht. Concreet betekent dat, dat we de [nadere regel duurzame en gezonde schoolgebouwen](#) voor verduurzaming van schoolgebouwen gaan aanpassen, waarbij er gewerkt wordt met een staffel. Als bijvoorbeeld 80 procent van de eisen wel haalbaar is, dan wordt de toeslag naar rato aan het schoolbestuur toegekend. Daarbij geldt nog steeds de verplichting voor maximalisering van de verduurzaming.

4 Ontwikkeling huisvesting scholen

4.1 Verordening huisvesting scholen

Ieder kind verdient goed onderwijs om zich maximaal te ontwikkelen. Een passend schoolgebouw is een randvoorwaarde voor het geven van goed onderwijs. De 'Verordening huisvesting scholen gemeente Utrecht' is bedoeld als kader voor het verdelen van de schaarse middelen voor onderwijshuisvesting op een heldere en transparante manier over de Utrechtse scholen. De huidige Verordening huisvesting voor scholen is aangepast en op 15 februari 2021 inwerking getreden. De verordening is in 2021 aanzienlijk gewijzigd door de invoering van een '*principle based*' in plaats van een '*rule based*' verordening. In het afgelopen jaar hebben we geconstateerd dat deze wijziging op enkele punten voor onduidelijkheid heeft gezorgd, enkele regels waren onduidelijk of onhandig geformuleerd.

Daarnaast hebben we samen met het onderwijsveld geconstateerd dat er fouten in de verordening stonden. Dit hebben we hersteld. Deze wijzigingen waren alle meer technische van aard en hadden geen financiële consequenties. Met de [technische aanpassingen](#) in de verordening voldoet de gemeente aan haar wettelijke verantwoordelijkheden.

4.2 Utrechtse Onderwijs Agenda

In juli 2023 hebben we het raadsvoorstel *de Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA) 2023-2026* aan uw raad gestuurd. De agenda vertaalt de Koers voor het Utrechtse onderwijs in 2040 naar concrete ambities voor het Utrechtse onderwijs en laat zien welke doelen de komende periode nagestreefd worden. Na een fase van visie- en planvorming breekt nu een periode aan van uitvoeren en toewerken naar de gewenste resultaten. De raad wordt via de kwartaalbrieven onderwijs geïnformeerd over de voortgang hierop.

Aan de ambities uit Koers voor 2040 en aan de doelen in de [UOA 2023-2026](#) is goed te zien dat de partners van de UOA de belangen van Utrechtse leerlingen centraal stellen, en elkaar én de gemeente zien als onmisbare partners om deze ambities te realiseren. Dit gezamenlijke uitgangspunt willen we ook hanteren bij de realisatie van onderwijshuisvesting.

In de UOA worden thema's benoemd die raken aan onderwijshuisvesting en daarom worden meegenomen in het IHP40. Zo is in het kader van de UOA afgesproken dat we verder inzetten op de realisatie van multifunctionele faciliteiten. We blijven met scholen en schoolbesturen in gesprek over de wijze waarop we onderwijsruimtes zo efficiënt mogelijk kunnen inzetten.

In de UOA wordt de ambitie uitgesproken voor het realiseren van een brede basis voor ontwikkeling. Met andere woorden, we streven een doorlopende ontwikkellijn na. Dit vraagt om onderwijs en onderwijshuisvesting die hierop inspeelt, zoals scholen waarin 10-14 onderwijs een gegeven kan worden, en de bouw van Utrechtse Kindcentra waarin onderwijs, kinderopvang en buitenschoolse opvang op één locatie zitten.

4.3 Nieuw IHP onderwijs 2026-2041

De afgelopen jaren hebben we aan de hand van het meerjarenperspectief onderwijshuisvesting (MPOHV) 2016-2025 een grote kwaliteitsimpuls gegeven aan de Utrechtse schoolgebouwen. Omdat de huidige meerjarenstrategie binnenkort afloopt én omdat actuele ontwikkelingen vragen om herziening ervan, zijn we in 2023 gestart met de ontwikkeling van een nieuw, integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP). Hierin beschrijven we onze gezamenlijke ambities en plannen voor de Utrechtse scholen. Het plan moet voorzien in een kader dat van 2026 tot 2041 loopt. We willen dit nieuwe kader eind 2024 vaststellen zodat we vanaf 2026 met dit nieuwe kader kunnen werken.

Bij het opstellen van het IHP sluiten we aan bij vergelijkbare beleidsrapportages die naar de raad gaan, zoals het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) en het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV). Daarnaast bekijken we hoe met het IHP beter aan kan sluiten bij de nieuwe gemeentelijke programma-indeling van de Programmabegroting. Daarmee sluit het IHP ook beter aan op de nieuwe visie op sturen en verantwoorden.

4.4 Groene schoolpleinen

Met de nadere regel Speelplaatsen van scholen wil het college stimuleren dat schoolbesturen hun schoolpleinen vergroenen. Een groen schoolplein is duurzaam, klimaatadaptief en draagt bij aan de ecologische doelstellingen van de gemeente. Een groen schoolplein nodigt kinderen uit om te bewegen. Schoolbesturen die kiezen voor een groen schoolplein komen in aanmerking voor een bijdrage.

De regeling heeft, in de twee jaar dat zij in werking is, ertoe geleid dat voor 22 groene pleinen bijdragen zijn toegekend. Van de tien pleinen die voor 2022 werden toegekend zijn er zeven gerealiseerd. In de praktijk loopt de realisatie van het plein soms vertraging op, onder andere doordat de uitvoering is gekoppeld aan de nieuwbouw of renovatie van een schoolgebouw, de marktsituatie overspannen is of doordat de school of de buurt overlast vreest bij het openstellen van het plein.

In afgelopen twee jaar hebben wij geleerd hoe de regeling uitwerkt in de praktijk. Belangrijke aandachtspunten zijn de openbare toegankelijkheid van groene schoolpleinen, de spreiding van groene pleinen over de stad en tenslotte de uitvoerbaarheid van de nadere regel. We zijn daarom de volgende acties gestart:

- We vereenvoudigen de nadere regel;
- We onderzoeken de (on)mogelijkheden voor de openbare toegankelijkheid van schoolpleinen, zowel juridisch als op het gebied van draagvlak, onderhoud en beheer;
- We zetten *Stichting Utrecht Natuurlijk* in om scholen die bij de realisatie van een groen plein knelpunten ervaren te begeleiden en te informeren;
- We stimuleren gericht scholen in de wijken met een lage speelnorm om een groen plein te realiseren.

Daarnaast trachten we tot een meer integrale benadering van groene pleinen te komen. Concreet betekent dit dat we groene pleinen niet meer zien als een onderwijshuisvesting vraagstuk maar als een breed vraagstuk vanuit ruimtelijke ontwikkeling, wijkontwikkeling, gezondheid, sport, spelen en onderwijs.

Voor 2024 wordt in het concept huisvestingsprogramma voorgesteld om tien groene pleinen toe te kennen. De helft van deze pleinen wordt gerealiseerd in Vleuten de Meern. Deze oververtegenwoordiging in deze gebieden heeft te maken met de nieuwbouw die daar plaatsvindt.

Wij vinden het belangrijk dat er groene schoolpleinen en speelruimte is in wijken waar weinig groen is en kinderen niet bovengemiddeld gezond zijn. De motie [“Ook ongelijk investeren bij vergroening van schoolpleinen”](#) die door de raad werd aangenomen op 6 juli 2023 vraagt het college om het principe “ongelijk investeren voor gelijke kansen” ook toe te passen op de subsidieregeling voor groene pleinen. Gevraagd wordt de eis dat een groen plein openbaar toegankelijk moet zijn, soepel te hanteren.

In de praktijk lukt het niet altijd om schoolpleinen publiek toegankelijk te maken. Het openstellen van schoolpleinen brengt het risico op schade en overlast met zich mee. Toch willen we zo veel mogelijk vasthouden aan deze eis, juist vanwege de meerwaarde voor de buurt. Op dit moment onderzoeken we hoe we de nadere regel kunnen aanpassen zodat deze in de praktijk makkelijker is toe te passen.

Figuur 2 Oplevering Kindcentrum Leeuwesteyn inclusief groen schoolplein

4.5 Utrechtse Kindcentra

De Utrechtse kindcentra dragen bij aan soepele overgangen op cruciale momenten in de schoolloopbanen en binnen de schooldag. Met het Uitvoeringsplan Utrechtse Kindcentra geven we sturing, ondersteuning en uitvoering aan het realiseren van een Utrechts Kindcentrum. Sinds het vaststellen van het Uitvoeringsplan Utrechtse Kindcentra zijn een aantal ontwikkelingen gaande die in de praktijk tot dilemma's leiden bij de uitvoering. Het gaat daarbij zowel om financiële als juridische dilemma's, zoals de stijgende bouwkosten waardoor het steeds uitdagender is voor kinderopvang-organisaties om de businesscase rond te krijgen en de financiering c.q. huurkosten op te brengen. Daarbij hebben wij steeds meer te maken met dezelfde partij die zowel voorschoolse educatie als buitenschoolse opvang aanbiedt in het Kindcentrum. We zijn hierover in gesprek met de betrokken partners. Op termijn leiden deze gesprekken wellicht ook tot een aanpassing en aanscherping van het UUK. Uw raad wordt na afronding van deze gesprekken over de uitkomsten hiervan geïnformeerd in de kwartaalbrief onderwijs.

4.6 Groei(V)SO

In de afgelopen twee jaar is het aantal leerlingen in het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) in Utrecht en de omliggende regio's. In het lopende schooljaar werd voor het eerst merkbaar dat leerlingen die vanuit het regulier voortgezet onderwijs verwezen werden naar het VSO niet direct geplaatst konden worden. Deze ontwikkeling zien we nu ook bij de onderinstroom: de groep leerlingen die vanuit het basisonderwijs doorstroomt naar het voortgezet onderwijs.

Als gemeente ontvangen we daarom steeds vaker aanvullende huisvestingsaanvragen voor specifieke groepen leerlingen. Vaak gaat het om aanvragen die buiten de geprogrammeerde onderwijshuisvesting vallen, en omdat VSO's regionale voorzieningen zijn is het een vraagstuk dat zich niet alleen binnen onze stad afspeelt. We zijn daarom in gesprek met scholen en het samenwerkingsverbanden in de regio over de wijze waarop we beter zicht kunnen krijgen op deze groeiende groep leerlingen en de daarbij behorende huisvestingsbehoefte.

5 Uitvoering en planning

5.1 Afgeronde bouwprojecten

In 2023 verwacht de gemeente de oplevering van elf bouwprojecten om de onderwijshuisvesting van honderden leerlingen mogelijk te maken. Op dit moment zijn de eerste vijf projecten in het overzicht in tabel 1 opgeleverd. De oplevering van andere projecten volgen in de tweede helft van dit jaar.

Tabel 1 Overzicht verwachte opleveringen 2023

School	Straat	Type project
Jenaplanschool De Brug	Laan van Nieuw-Guinea	Renovatie
De Boemerang	Amandelstraat	Nieuwbouw
IKC Leeuwesteyn	Tweede Muntmeesterslaan	Nieuwbouw
OBS Vleuterweide	Passiebloemweg	Nieuwbouw
International School Utrecht	Marinus van Tyruslaan	Tijdelijke huisvesting
Academie 10	Philipsguldenhof	Nieuwbouw
Sportcampus LRC	Maartvlinder	Nieuwbouw
Montessorischool Arcade	Pauwoogvlinder	Renovatie
Globecollege (Sporthal)	Bontekoelaan	Nieuwbouw
Onder de Bogen (2)	Madridstraat	Nieuwbouw
Al Amana (PO)	Overvecht	Tijdelijke huisvesting

Figuur 3 Feestelijke opening Jenaplanschool De Brug

5.2 Nieuwe bouwprojecten

De volgende scholen zijn toegevoegd aan het door de raad vastgestelde MPOHV. Door actuele ontwikkelingen bleek het nodig om deze projecten aan het MPOHV toe te voegen, zie tabel 2.

Tabel 2 Overzicht aan MPOHV toegevoegde projecten. huisvestingsprogramma 2024

School	Straat	Type project
Diverse scholen	Noordseparklaan 2	Voor de tijdelijke opvang van diverse scholen wordt het gebouw gerenoveerd en daarmee geschikt gemaakt.
Diverse scholen	Noordseparklaan 4	Voor de tijdelijke opvang van diverse scholen wordt het gebouw gerenoveerd en daarmee geschikt gemaakt (in Voortgangsrapportage 2022 was reeds een beperkte aanpak opgenomen).
Diverse scholen	Lagenoord 26	Voor de tijdelijke opvang van diverse scholen wordt het gebouw gerenoveerd en daarmee geschikt gemaakt.
Diverse scholen	Maria van Reedestraat 4	Aanpak ventilatie
SO Fier	Winklerlaan 79	Noodzakelijke uitbreiding
De Fakkel	Nolenslaan 33A	Noodzakelijke uitbreiding

Verder zijn de budgetten van diverse projecten opgehoogd om de bouwkostenstijging van de afgelopen periode te compenseren of stedenbouwkundige eisen te kunnen vergoeden. Voor prijsontwikkelingen in de aankomende periode is een reservering getroffen.

Bij de Dominicuschool vindt een scopewijziging plaats waardoor het gehele gebouw gerenoveerd gaat worden in plaats van slechts een beperkt deel.

Er zijn meerdere projecten die naar achteren schuiven in de tijd. Met name in de nieuwe gebieden wordt door een latere oplevering van de woningen, ook de scholen later gerealiseerd dan eerder gepland.

5.3 Aangepaste bouwprojecten en bijzonderheden

5.3.1 Internationale School Utrecht (ISU) - Tijdelijke huisvesting

Het tijdelijke gebouw voor de International School Utrecht (ISU) aan de Van Deventerlaan 1 is klaar. Het gebouw is op woensdag 23 augustus 2023 feestelijk geopend. Op deze locatie zal de school tijdelijk gehuisvest worden totdat de permanente huisvesting op Utrecht Science Park (USP) gereed is. Hier kunnen de huidige 1.100 leerlingen een plek krijgen en heeft de school de mogelijkheid om te groeien naar de beoogde 1.200 leerlingen.

Het gebouw heeft de vorm van een acht en biedt plaats aan zowel leerlingen van basis- als voortgezet onderwijs. In het midden liggen twee aparte groene speelpleinen. Dit zorgt voor uitzicht op groen vanuit de school en voldoende inval van daglicht. Voor een veilige oversteek voor fietsers en voetgangers is het kruispunt aan de Van Deventerlaan aangepast met een nieuw zebrapad en breder fietspad.

Figuur 4 Opening Tijdelijke huisvesting ISU augustus 2023

5.3.2 Internationale School Utrecht (ISU) - Nieuwbouw

Er komt een nieuw schoolgebouw met sportvoorzieningen in het Utrecht Science Park aan de Cambridgelaan voor de International School Utrecht (ISU). Een compact schoolgebouw voor 1.200 leerlingen (primair en voortgezet onderwijs) met in het centrum ontmoetingsruimten die de community- en campusgedachte binnen het gebouw weergeven.

Dit nieuwe schoolgebouw moet bij start van het nieuwe schooljaar 2026/2027 in gebruik worden genomen.

Op 16 mei 2023 heeft de gemeenteraad het ontwerpbestemmingsplan vastgesteld en inmiddels is in juli ook de omgevingsvergunning verleend. De aanbesteding voor de nieuwbouw is opgestart en we verwachten volgens planning met de bouw te starten in het voorjaar 2024. Dit onder voorbehoud van de afronding van de voorhangprocedure bij het voorgenomen besluit van ons college over de financieringsconstructie en een positief aanbestedingsresultaat.

5.3.3 Dominicusschool

In het Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting 2016-2025 (MPOHV) staan projecten, opgegeven door de schoolbesturen, die in aanmerking komen voor renovatie. De Dominicusschool is vanaf 2022 in het MPOHV opgenomen voor (gedeeltelijke) renovatie.

Oorspronkelijk is er een beschikking afgegeven voor een renovatie van 35 procent van het totale gebouw. In de beschikking is aangegeven dat een haalbaarheidsonderzoek uitsluitend moet geven of de verbetering van dit gedeelte van het schoolgebouw leidt tot de gewenste levensduurverlenging van 40 jaar. Uit het haalbaarheidsonderzoek blijkt dat een integrale aanpak van het gehele schoolgebouw nodig is, om de levensduur van het schoolgebouw met 40 jaar te kunnen verlengen. Daarom is, in overleg met de projectleider en het schoolbestuur, de scope van het project gewijzigd naar een renovatie van het volledige gebouw. Hiervoor zijn in het MPOHV voldoende financiële middelen opgenomen.

5.3.4 Nieuw Welgelegen

MFA Nieuw Welgelegen wordt verbouwd ten behoeve van de huisvesting van het St. Gregoriuscollege. De aannemer start in week 34 van 2023 met de werkzaamheden. Aangezien het gebouw volledig in eigendom is van de gemeente, is ook de afdeling Beheer & Onderhoud van VGU aangehaakt bij overlappende werkzaamheden aan installaties. Planning is dat de werkzaamheden rond juni/ juli 2024 zijn afgerond, zodat de school het gebouw in gebruik kan nemen bij de start van schooljaar 2024/2025.

5.4 Overzicht

5.4.1 Huisvestingsaanvragen

Ook dit jaar dienden de Utrechtse schoolbesturen voor 1 maart aanvragen in voor de huisvesting van hun scholen. Het gaat om voorzieningen zoals nieuwbouw, renovatie, uitbreiding, huurvergoedingen en eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair. De planning voor (vervangende) nieuwbouw, renovatie en uitbreiding staat opgenomen in het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting 2016-2025 (MPOHV) waarin gemeente en schoolbesturen al vooraf hebben gezorgd voor de nodige financiële dekking voor de voortgang van bestaande projecten en de start van nieuwe projecten. Met de schoolbesturen is voorafgaand aan het indienen van deze aanvragen afgestemd of deze meerjarenplanning nog op koers loopt. Daarnaast zijn aanvragen ingediend die voorzieningen betreffen zoals eerste inrichting, huurvergoedingen, herstel van een constructiefout of een bijdrage voor een groen schoolplein.

Alle aanvragen hebben wij getoetst en beoordeeld aan de hand van de Verordening. Vervolgens zijn de toegekende aanvragen op het concept huisvestingsprogramma geplaatst. De afgewezen aanvragen zijn zichtbaar op het overzicht, dat ook deel uitmaakt van het huisvestingsprogramma. Naast de aanvragen vanuit schoolbesturen zijn er ook voorzieningen waar de gemeente zelf zorg voor draagt, zoals grondaankopen, verhuiskosten, nieuwbouw gymzalen, renovatie van MFA's en tijdelijke huisvesting. Ook deze voorzieningen zijn op het concept huisvestingsprogramma geplaatst.

Het totaal van de benodigde middelen voor het huisvestingsprogramma scholen 2024 wordt opgenomen in de Programmabegroting 2024. Na instemming van de raad, besluit het college in november 2023 over het definitieve huisvestingsprogramma.

Tabel 3 Overzicht Huisvestingsaanvragen huisvestingsprogramma 2024

Voorziening	Toegekend	Afgewezen	Totaal
(Vervangende) nieuwbouw of renovatie school of gymzaal	20	3	23
Uitbreiding, medegebruik of in gebruik nemen school of gymzaal	19	10	29
Aanvragen extra ruimte voor niet onderwijsfunctie (UKC)	1	1	2
Groen schoolplein	10	1	11
Eerste inrichting meubilair en onderwijsleerpakket	14	16	30
Herstel constructiefout	4	0	4.
Huur sportterrein	19	0	19
	87	31	118

De afwijzingen betreffen voor een groot deel aanvragen voor uitbreiding en aanvragen voor eerste inrichting meubilair en onderwijsleerpakket. De aanvragen wijzen we af omdat scholen hier op basis van de verordening geen recht op hebben of omdat onvoldoende informatie is ontvangen.

6 Financiën

Het Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting is met het geactualiseerde uitvoeringsschema (zie bijlage A) financieel in balans. Er is voldoende dekking beschikbaar voor de geprogrammeerde uitgaven. Dit mede dankzij de bij de Voorjaarsnota 2022 extra ontvangen middelen voor bouwkostenstijgingen, en de verstrekte prijscompensaties 2023 en 2024 waardoor we kunnen anticiperen op marktontwikkelingen.

Diverse projecten zijn opgehoogd als de aanbesteding uit heeft gewezen dat extra budget nodig is. Ook voor de overige projecten die nog aanbesteed zullen worden in de resterende MPOHV periode (tot aan 2025), en de aansluitende periode voor wat betreft de MPOHV projecten die zijn vertraagd, is voldoende budget beschikbaar.

6.1 Geactualiseerd uitvoeringsschema

Met deze nieuwe *Voortgangsrapportage onderwijshuisvesting* zijn de uitgaven en dekking voor onderwijshuisvesting geactualiseerd. Het volledige uitvoeringsschema, inclusief de budgetten per project, is bijgevoegd in bijlage A. Er is ook een toelichting beschikbaar op de wijzigingen van de uitgaven en de dekking tussen vorig jaar en dit jaar. Deze toelichting staat weergegeven in bijlage B. Vanwege de financiële gevoeligheden en de aanbestedingsrisico's zijn deze beide bijlagen geheim.

We naderen het einde van de looptijd van de huidige planperiode van het MPOHV, veel projecten zijn of worden wel opgestart maar niet afgerond worden binnen deze MPOHV periode t/m 2025. Als gevolg hiervan laat het financiële beeld over de MPOHV periode t/m 2025 een onderuitnutting zien van € 64 miljoen, aangezien gedurende deze periode meer dekking beschikbaar is dan er uitgaven zijn. Meerdere projecten zijn dit jaar immers doorgeschoven naar de periode na 2025. In de jaren hierna vinden de uitgaven aan deze MPOHV projecten alsnog plaats. Het saldo van de geraamde uitgaven en de dekking, na volledige realisatie van alle opgenomen projecten, is net als vorig jaar, met elkaar in evenwicht.

Wel zijn er belangrijke risico's, bij zowel de uitgaven als bij de dekking hiervan, die het beeld kunnen veranderen in de toekomst en dus aandacht behoeven in de komende jaren. Deze worden hieronder toegelicht.

De bedragen uit deze rapportage worden verwerkt in de Programmabegroting 2024, waar de besluitvorming door de Raad plaatsvindt.

6.2 Financiële risico's

Ondanks een financieel sluitend verhaal bestaan er risico's die de voortgang van de uitvoering van het MPOHV in de nabije toekomst kunnen belemmeren. Deze worden in de volgende paragrafen beschreven.

6.2.1 Risico's ten aanzien van de uitgaven

Aanbestedingsklimaat

De afgelopen jaren zijn veel aanbestedingen hoger uitgevallen dan verwacht. De bouwrijzen stegen snel, vanwege materiaaltekorten en verstoringen van productieprocessen. Daarnaast was er veel vraag naar bouw personeel. Op dit moment hebben we hierop geanticipeerd, maar het is onduidelijk hoe de prijsontwikkeling voor de nabije toekomst er uit ziet. Als er nieuwe forse prijsstijgingen ontstaan wordt onderwijshuisvesting hier meteen door geraakt.

Nieuwe grootschalige renovaties

Een aantal gebouwen in eigendom van de gemeente die als tijdelijke huisvesting wordt ingezet is aan een grootschalige renovatie toe. De verwachting is dat deze panden nog lang in gebruik zullen moeten blijven en nodig blijven als capaciteit voor leerlingen. Er wordt onderzocht wat de kosten zijn voor de renovatie van deze gebouwen. Een aantal van deze gebouwen zijn opgenomen in het MPOHV, maar een aantal ook nog niet.

Om kwalitatieve huisvesting van voldoende niveau aan te kunnen bieden is renovatie de komende jaren wel noodzakelijk. Hiervoor is extra bekostiging nodig, zoals ook recent door de VNG, PO Raad en VO Raad is geschreven in de [brief](#) aan de Minister van Primair en Voortgezet Onderwijs. Dit wordt meegenomen in het nog op te stellen IHP, waarbij de inzet van de tijdelijke huisvesting eveneens wordt afgestemd op de meerjarenprogrammering van de schoolgebouwen.

6.2.2 Risico's ten aanzien van de dekking

Opbrengsten vanuit verkoop of verhuur van panden

Het programma Onderwijs kent een aantal verkoop- en verhuuropbrengsten. De opbrengsten van het genoemde eigendom zijn noodzakelijk om ten gunste van het programma onderwijs te laten (komen) ter financiering van de noodzakelijke onderwijsbehoefte. De beleidslijn is dat de verkoopopbrengsten binnen het programma blijven. Zolang het aantal leerlingen groeit is het huidige scholenbestand nodig en kan er geen huisvestingsbudget vrijvallen.

Concreet gaat het op dit moment om:

De verhuur van het Grafisch Lyceum ten behoeve van een unilocatie voor X11 in de Merwedekanaalzone (de definitieve afspraken hierover worden nog gemaakt). X11 is nu nog gevestigd op de Vondellaan. De school krijgt uitbreiding in de Merwedekanaalzone. De wens is om de leerlingen van de Vondellaan mee te laten verhuizen naar de Merwedekanaalzone om zodoende daar een unilocatie te kunnen vestigen. Om dit te kunnen bekostigen is het nodig om het gebouw aan de Vondellaan te verhuren en de opbrengst in te zetten als dekking voor de bouw van de unilocatie in de Merwede Kanaalzone.

De verhuur aan kinderopvang organisaties. De betaalbaarheid van de kinderopvang staat onder druk. Vanwege de gestegen bouwkosten worden de huurprijzen ook hoger. Als de gemeente voorfinanciert voor kinderopvang, is er een risico dat de kinderopvang organisatie de huur in de toekomst niet terug kan betalen.

De bovengenoemde opbrengsten maken deel uit van de dekking van het MPOHV. De daadwerkelijke realisatie ervan is nog niet zeker en betreft een risico voor het plan. De overige geraamde verkoopopbrengsten van het plan zijn inmiddels gerealiseerd.

7 Bijlagen

7.1 Bijlage A uitvoeringsschema MPOHV [geheim]

7.2 Bijlage B Financiële toelichting verschillen VGR 2022 en 2023 [geheim]